

# At lytte gennem væggen

Det granske liv: Stephen Grosz' bog om klinisk psykoanalyse og om at forstå ubevidst kommunikation.

**B**ogen "Det granske liv – Om hvordan vi mister og finder os selv" fortæller på en fængslende og engagerende måde om klinisk psykoanalyse. Forfatteren Stephen Grosz er en erfaren psykoanalytiker fra London.

I forordet fortæller han om to nabofanger i et fængsel, som over lang tid havde lært at kommunikere med hinanden ved at banke på væggen. Væggen skiller dem ad, men den er også deres kommunikationsmiddel. Grosz' pointe er, at enhver adskillelse også er en forbindelse, og at bogen handler om denne væg.

Det er objekt-relations-tænkning, at mennesket har et medfødt behov for relationer, og eftersom vi fra fødslen er adskilte og separate må finde måder at kommunikere med hinanden på. Grosz er som analytiker trænet i at opfange og tyde de signaler, som mennesker sender gennem væggen.

Bogen består af en lang række korte case-beskrivelser. Her demonstrerer Grosz, hvordan han lytter, tager ind, prøver at forstå og skabe en mening i patienternes kommunikation for dermed at hjælpe dem til bedre at forstå sig selv og deres egen historie.

Grosz giver bogen igennem beskrivelser af mennesker, som måske aldrig har udviklet det sprog, der er nødvendigt for at kunne sætte de rigtige ord på deres følelsesmæssige oplevelser, eller som har oplevet, at der ikke var nogen, der var interesseret og lyttede "på den anden side af væggen". En række cases illustrerer også, hvordan det er bedre med "dårlig mad end ingen" – dvs. en dårlig relation end ingen – og derfor benægter problemerne i relationen. Der er cases, som viser, at også gode relationer er forbundet med angst; man kan såre, skade og miste den elskede, og misundelse kan ødelægge relationen. Endelig er der cases, som handler om angsten for udvikling og forandring.

Gennem sine eksempler viser Grosz, hvordan mennesker har forskellige metoder til at forhindre udvikling for dermed at und-

gå angsten "for en tid at miste fodfæstet" (som Kierkegaard udtrykte det). Som læser vil det være svært at undgå at genkende aspekter af sig selv i de forskellige cases. Det gælder også de afsluttende kapitler af bogen, som omhandler afsked, sorgarbejdet og at kunne forholde sig til døden.

## Essensen sammenfattet

I bogen lader forfatteren en patient fortælle om, hvordan det er at være i psykoanalyse, og hvordan analytikeren fokuserer på analysandens tankemønster. Ved at blive mere bevidst om, hvad der foregår under overfladen, beskriver patienten, at han oplevede at få bedre mulighed for selv at vælge og dermed større frihed.

Grosz fortæller også om, hvordan det er at arbejde som psykoanalytiker og demonstrerer en psykoanalytisk identitet. Dette blandt andet gennem eksempler fra sit private liv, hvor han viser, at nuet rummer fortiden, herunder patienter, han har behandlet for mange år siden. Men i nuet er også tanker om fremtiden.

Grosz har tilbragt mere end 50 000 timer i selskab med patienter, og essensen af det arbejde er indholdet i denne bog. Det er en stor kunst at kunne sammenfatte essensen på 224 sider. At skrive og publicere cases er forbundet med etiske dilemmaer, noget, som mange psykoanalytikere derfor undgår. Grosz har løst det etiske dilemma ved at ændre alle detaljer som kunne afsløre hovedpersonens identitet. Han skriver respektfuldt om sine patienter, og case-beskrivelserne virker ægte og overbevisende.

Bogen er skrevet i et lettilgængeligt sprog uden brug af teoretiske forklaringer og faglige termer. Den kan varmt anbefales til personer, som er interesserede i psykologi, og især til dem, der vil vide mere om psykoanalyse som behandlingsform og måske går med overvejelser om at begynde i psykoanalyse.

*Gudrun Bodin*



## BOGDATA

Stephen Grosz : Det granske liv: Om hvordan vi mister og finder os selv.  
Gyldendal, 2014. 224 sider. 200 kr.